

AANVULLEND ECOLOGISCH ONDERZOEK PASTORiestRAAT 8 DALFSEN

In het kader van de natuurwetgeving

Rapport EM210428
Datum 29-9-2021

In opdracht van

COLOFON

Titel: Aanvullend ecologisch onderzoek Pastoriestraat 8 Dalfsen

Subtitel: In het kader van de natuurwetgeving

Rapportnummer: EM210428

Datum: 29 september 2021

Auteur:

Opdrachtgever: Woonstichting Vechthorst, Postbus 10, 7710 AA, Nieuwleusen

© EcoMilieu Advies

Kötterskamp 21, 7688 RL, Daarle
Tel: (06)30315951, e-mail: info@ecomilieu.nl

EcoMilieu is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van EcoMilieu; opdrachtgever vrijwaart EcoMilieu voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Deze uitgave is eenzijdig opgesteld. Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt mits onder bronvermelding:

Gerritsen, R. (2021). Aanvullend ecologisch onderzoek Pastoriestraat 8 Dalfsen; In het kader van de natuurwetgeving. Rapport EM210428. EcoMilieu Advies, Daarle.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
	1.1 Aanleiding	1
	1.2 Onderzoeksdoel en -vragen.....	1
2	PLANGEBIED & INGEPEN	2
	2.1 Plangebied huidige situatie	2
	2.2 Beschrijving geplande ingrepen toekomstige situatie	2
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
	3.1 Algemene opzet en werkwijze onderzoeksmethodiek.....	3
4	RESULTATEN & EFFECTENTOETSING	6
	4.1 Resultaten aangetroffen soorten	6
	4.2 Resultaten en toetsing gierzwaluw	6
	4.3 Resultaten en toetsing huismus	6
	4.4 Resultaten en toetsing huiszwaluw	6
	4.5 Resultaten en toetsing vleermuisfuncties	7
	4.6 Resultaten en toetsing overige beschermde soorten	7
5	CONCLUSIES & AANBEVELINGEN.....	8
	5.1 Conclusies en aanbevelingen Soortbescherming Wnb.....	8
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	10

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van woonstichting Vechthorst, heeft EcoMilieu Advies aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd inzake de onderbouwing voor ruimtelijke planvorming ten aanzien van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden op locatie Pastoriestraat 8 te Dalfsen, provincie Overijssel. In de uitgevoerde quickscan natuurtoets in het plangebied (rapportage EM210426, EcoMilieu Advies, 2021) is geconcludeerd dat in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) aanvullend onderzoek uitgevoerd dient te worden naar beschermde functies van de gierzwaluw, huismus, huiszwaluw en vleermuizen in het plangebied. Dit aanvullend onderzoek is uitgevoerd om eventuele overtredingen van de Wnb te voorkomen en te voldoen aan de zorgplicht Wnb.

1.2 Onderzoeksdoel en -vragen

Het doel is middels het uitvoeren van aanvullend natuurwaardenonderzoek de geplande ingrepen te toetsen aan de Natuurbeschermingswetgeving, ten einde een eventuele overtreding van de Wnb te voorkomen en te voldoen aan de Zorgplicht Wnb. Concreet komen uit de doelstelling de volgende onderzoeksvragen naar voren, die middels dit onderzoek worden beantwoord:

- Zijn er beschermde functies van de gierzwaluw, huismus, huiszwaluw en vleermuizen in het plangebied?
- Zijn de mogelijke negatieve effecten van de geplande ingrepen daarmee een overtreding van de Wnb en kunnen mogelijk negatieve effecten worden voorkomen middels mitigerende of compenserende maatregelen?

2

PLANGEBIED & INGEPEN

2.1 Plangebied huidige situatie

Het plangebied (fig. 1) ligt in het zuidelijke deel van de bebouwde kom van Dalfsen aan de Pastoriestraat 8. Het onderzoeksgebied betreft een gebouw van bouwjr. 1963 met pannendak, spouwmuur, fietsenhok, parkeerplaatsen, beukenhaag, solitaire beuk, bosschage, braak liggend terrein en overig grijs en groen. Op de braakliggende percelen heeft in het verleden al sloop plaatsgevonden.

2.2 Beschrijving geplande ingrepen toekomstige situatie

Gepland staat alle bouwwerken te slopen en waar nodig omliggend grijs en groen te verwijderen, teneinde nieuwbouw te realiseren. De daaruit voortvloeiende ingrepen zijn het amoveren van de opstallen, verwijderen omliggend grijs en groen, vlaktrekken van de gronden en het nieuwbouwen. Op dit moment is nog niet duidelijk of, en zo ja waar, er bomen gekapt gaan worden.

Fig. 1: Globale begrenzing plangebied (kaartbron: Pdok).

3

ONDERZOEKSMETHODIEK

3.1 Algemene opzet en werkwijze onderzoeksmethodiek

De planlocatie is alleen bezocht tijdens, voor onderzoek naar betreffende soorten en functies, zogeheten gunstig weer. Hierbij is tijdens de inventarisatiemomenten gebruik gemaakt van (extra) onderzoeksinstrumenten. Met behulp van deze onderzoeksinstrumenten zijn eventuele aanwezige beschermde functies geïnventariseerd. Alle soort(groep) gerichte onderzoeken zijn uitgevoerd volgens de daarvoor geldende standaardprotocollen, zoals het Kennisdocument Huiszwaluw 1.0, Kennisdocument Gierzwaluw 1.0 en het Vleermuisprotocol 2021 (BIJ12, 2021).

De opgenomen vleermuisgeluiden zijn handmatig ge-analyseerd in Kaleidoscope Pro. Als referentiebron voor de geluidsanalyse en bepaling functie, zijn naast expert judgement de criteria gebruikt van Skiba, Barataud en Russ (Skiba, R., 2009, Barataud, M., 2015, Russ, J., 2021).

Hieronder wordt de toegepaste onderzoeksmethodiek beschreven en volgt een opsomming van de gebruikte onderzoeksinstrumenten, waarnemingscondities en uitvoertijden van het onderzoek.

Gierzwaluw

Het onderzoek om de aanwezigheid van gierzwaluwnestlocaties aan te tonen, danwel uit te sluiten, dient sinds de publicatie van het Kennisdocument Gierzwaluw 1.0 (BIJ12, 2017) op basis van drie inventarisatiemomenten ten aanzien van de gierzwaluw vanaf 15 mei tot en met 15 juli met een tussenliggende periode van steeds minimaal 10 dagen (tabel 1). Eén van de inventarisatiemomenten dient daarnaast verplicht plaats te vinden in de periode 20 juni t/m 7 juli. Daarvoor zijn niet alle broedvogels aanwezig, daarna vliegen de jongen al uit (Kennisdocument Gierzwaluw 1.0, BIJ12, 2017). Omdat het onderzoeksgebied niet complex is qua overzichtelijkheid, zijn per inventarisatiemoment, minimaal twee ervaren inventarisatiemedewerkers ingezet.

Huismus

Ten aanzien van de huismus zijn twee gerichte inventarisatiemomenten vereist in de periode 1 april t/m 15 mei (tabel 1). Gezien het onderzoeksgebied niet complex is qua overzichtelijkheid en huismussen langere tijd aaneengesloten baltsen, is het huismusonderzoek uitgevoerd door één inventarisatiemedewerker. Per onderzoeksgebied is totaal twee maal 1,5 uur onderzoek uitgevoerd. De huismusinventarisatie is tijdens goede weersomstandigheden uitgevoerd, vanaf een uur na zonsopkomst en met een tussenperiode van minimaal 10 dagen conform het Kennisdocument Huismus 1.0 (BIJ12, 2017).

Huiszwaluw

Voor de huiszwaluw is tot op heden nog geen Kennisdocument opgesteld, waardoor wij voor de huiszwaluw zoveel als mogelijk de Broedvogel Monitorings Project (BMP) richtlijnen van SOVON volgen. Omdat wij tijdens het vleermuisonderzoek en gierzwaluw onderzoek voldoende in de plangebieden aanwezig zijn tijdens gunstige inventarisatiemomenten voor de huiszwaluw, zijn ten aanzien van de huiszwaluw geen extra inventarisatiemomenten uitgevoerd (tabel 1). Tijdens het vleermuis balts- en paarverblijfplaatsen onderzoek zijn de onderzoeksgebieden nogmaals gecontroleerd op eventuele late nesten van de huiszwaluw.

Vleermuizen

Kraam- en zomerverblijfplaatsen

Ten aanzien van kraam- en zomerverblijfplaatsen van vleermuizen zijn twee avond en één ochtend inventarisatiemomenten uitgevoerd in de periode 15 mei t/m 15 juli. Dit onderzoek is uitgevoerd met minimaal 20 dagen tussen de inventarisatiemomenten (tabel 1). Omdat het onderzoeksgebied niet dermate complex is dat nog een grotere onderzoeksinspanning noodzakelijk was (en er door ons standaard gewerkt wordt met extra inventarisatiemiddelen), zijn per inventarisatiemoment naar kraam- of zomerverblijfplaatsen, drie ervaren inventarisatiemedewerkers ingezet. Deze inventarisatiemethode is conform het nieuwe protocol voor vleermuisonderzoek (BIJ12, 2021).

Balts- en paarverblijfplaatsen

In de periode 15 augustus tot 1 oktober zijn ten aanzien van balts- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen twee inventarisatiemomenten uitgevoerd. Eén inventarisatiemoment is uitgevoerd vanaf een uur na zonsondergang, de ander is uitgevoerd rond middernacht, met minimaal 20 dagen tussen de inventarisatiemomenten (tabel 1). Tijdens de balts- en paarperiode baltsen vleermuizen langere tijd aaneengesloten (grootste deel van de nacht). Omdat het onderzoeksgebied daarnaast niet dermate complex is dat nog een grotere onderzoeksinspanning noodzakelijk was (en er door ons standaard gewerkt wordt met extra inventarisatiemiddelen), zijn per inventarisatiemoment naar balts- en paarverblijfplaatsen, twee ervaren inventarisatiemedewerkers ingezet. Deze inventarisatiemethode is conform het nieuwe protocol voor vleermuisonderzoek (BIJ12, 2021).

Essentiële vliegroutes

Tijdens alle inventarisatiemomenten ten aanzien van kraam- en zomerverblijfplaatsen en tijdens één van de twee inventarisatiemomenten ten aanzien van balts- en paarverblijfplaatsen is het plangebied tevens onderzocht op essentiële vliegroutes (tabel 1). Deze onderzoeken zijn uitgevoerd met minimaal 8 weken tussen de inventarisatiemomenten. Deze inventarisatiemethode is conform het nieuwe protocol voor vleermuisonderzoek (BIJ12, 2021).

Steenmarter en overige beschermde soorten

Tijdens alle inventarisatiemomenten ten aanzien van vleermuizen is het plangebied middels warmtebeeldcamera's tevens onderzocht op steenmarter en overige beschermde soorten.

Gebruikte onderzoeksinstrumenten

EcoMilieu Advies maakt, naast de standaard verplichte onderzoeksinstrumenten voor aanvullende onderzoeken, ook gebruik van extra onderzoeksinstrumenten, zoals oa. full spectrum batrecorders en warmtebeeldcamera's. Deze extra inventarisatiemiddelen worden door ons standaard ingezet om efficiënt, met een zo min mogelijk verstorend effect en groter inventarisatiebereik, zekerheid te krijgen over de aan- of afwezigheid van soorten en -functies in het plangebied. Door het inzetten van extra onderzoeksinstrumenten is het aanvullend ecologisch onderzoek volledig en verantwoord uitgevoerd.

Tijdens deze onderzoeken zijn de volgende instrumenten gebruikt:

- batdetectors (Pettersson D240X, Batscanner);
- full spectrum batrecorders (Batlogger M en Anabat Scout);
- zaklampen (led, minimaal 800 lumen);
- warmtebeeldcamera's (Pulsar Helion XP38 en Flir Scion OTM266);
- verrekijker (Swarovski 10x42).

Tabel 1: Waarnemingscondities inventarisatiemomenten

Datum	Tijd	Activiteit	Weersomstandigheden
21 april 2021	07:30 t/m 09:00	Veldbezoek huismus	Wind 1 Bft, bewolking 4/8, droog, 4->8°C
02 mei 2021	07:00 t/m 08:45	Veldbezoek huismus	Wind 1 Bft, bewolking 6/8, droog, 6->9°C
28 mei 2021	20:15 t/m 00:15	Veldbezoek gierzwaluw, huiszwaluw, kraam- en zomerverblijfplaatsen en vliegroutes vleermuizen	Wind 2 Bft, bewolking 3/8, droog, 15->11°C
9 juni 2021	20:30 t/m 22:00	Veldbezoek gierzwaluw	Wind 1 Bft, bewolking 1/8, droog, 21->18°C
19 juni 2021	02:20 t/m 05:20	Veldbezoek kraam- en zomerverblijfplaatsen en vliegroutes vleermuizen	Wind 2 Bft, bewolking 3/8, droog, 15->11°C
21 juni 2021	20:30 t/m 00:35	Veldbezoek gierzwaluw, huiszwaluw, kraam- en zomerverblijfplaatsen en vliegroutes vleermuizen	Wind 2 Bft, bewolking 8/8, droog, 13->11°C
21 augustus 2021	20:50 t/m 23 :50	Veldbezoek balts- en paarverblijfplaatsen en vliegroutes vleermuizen	Wind 1 Bft, bewolking 8/8, droog, 17->16°C
11 september 2021	23:00 t/m 01:00	Veldbezoek balts- en paarverblijfplaatsen vleermuizen	Wind 1 Bft, bewolking 7/8, droog, 17°C

4

RESULTATEN & EFFECTENTOETSING

4.1 Resultaten aangetroffen soorten

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksresultaten per soort en onderzoeksfunctie weergegeven en getoetst aan de verbodsbepalingen Soortbescherming Wet natuurbescherming. De waarnemingscondities waren gunstig voor het uitvoeren van aanvullend ecologisch onderzoek (tabel 1). Er is een goed beeld verkregen van de aan- / afwezigheid van beschermde functies in het plangebied. Er zijn tijdens het aanvullend onderzoek geen gierzwaluwen, huismussen of huiszwaluwen aangetroffen in het plangebied. Er zijn wel vier foeragerende vleermuissoorten aangetroffen in het plangebied. Deze soorten betreffen:

- Gewone dwergvleermuis;
- Laatvlieger;
- Rosse vleermuis;
- Ruige dwergvleermuis.

4.2 Resultaten en toetsing gierzwaluw

Tijdens de inventarisatiemomenten ten aanzien van de gierzwaluw zijn in het plangebied geen nestindicerende gierzwaluwen aangetroffen. Nestlocaties van de gierzwaluw zijn uitgesloten. De geplande ingrepen houden voor jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw, dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

4.3 Resultaten en toetsing huismus

Tijdens de inventarisatiemomenten ten aanzien van de huismus en overige inventarisatiemomenten in het plangebied, zijn geen baltsende, nestindicerende, of overige beschermde functies van huismussen aangetroffen. De ochtendbezoeken ten aanzien van de huismus zijn ondanks negatieve resultaten uitgevoerd tijdens zogeheten gunstig weer, omdat huismussen op woningen in de omgeving van de planlocaties wel actief aan het baltsen waren. De geplande ingrepen houden voor jaarrond beschermde nesten of beschermde leefgebiedsfuncties van de huismus, dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

4.4 Resultaten en toetsing huiszwaluw

Tijdens alle inventarisatiemomenten zijn in het plangebied geen nesten van de huiszwaluw aangetroffen. Nestlocaties van de huiszwaluw zijn uitgesloten. De geplande ingrepen houden voor jaarrond beschermde nesten van de huiszwaluw, dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

4.5 Resultaten en toetsing vleermuisfuncties

Kraam- en zomerverblijfplaatsen

Tijdens de drie inventarisatiemomenten ten aanzien van kraam- en zomerverblijfplaatsen van vleermuizen zijn in het plangebied geen kraam- en zomerverblijfplaatsfuncties van vleermuizen aangetroffen. Er zijn geheel geen vleermuizen aangetroffen die ook maar enige binding vertoonden met de aanwezige opstallen of bomen in het plangebied als aanwijzing voor mogelijke verblijfplaatsen, enige tijd in het jaar. Tijdens het onderzoek foeragerende waargenomen soorten in of boven het plangebied, betreffen gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Negatieve effecten op kraam- en zomerverblijfplaatsen van vleermuizen zijn daarmee redelijkerwijs uit te sluiten. De geplande ingrepen houden voor beschermde kraam- en zomerverblijfplaatsen van vleermuizen dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

Resultaten en toetsing balts- en paarverblijfplaatsen

Tijdens de twee inventarisatiemomenten ten aanzien van balts- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen zijn in het plangebied geen balts- of paarverblijfplaatsfuncties van vleermuizen aangetroffen. Er zijn geheel geen vleermuizen aangetroffen die ook maar enige binding vertoonden met de aanwezige opstallen of bomen in het plangebied als aanwijzing voor mogelijke balts- of paarverblijfplaatsen. Tijdens het baltsonderzoek foeragerende waargenomen soorten in of boven het plangebied, betreffen gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Negatieve effecten op balts- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen zijn daarmee redelijkerwijs uit te sluiten. De geplande ingrepen houden voor beschermde balts- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

Resultaten en toetsing essentiële vliegroutes

Er zijn tijdens alle inventarisatiemomenten ten aanzien van vliegroutes, geheel geen vleermuizen aangetroffen die de opstallen of bomen in het plangebied gebruiken als oriëntatiepunt tijdens vliegroute verplaatsingen. De opstallen en bomen in het plangebied vormen daarmee geen essentiële vliegroute verbindingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden en vice versa. Negatieve effecten op essentiële vliegroute verbindingen van vleermuizen zijn daarmee redelijkerwijs uit te sluiten. De geplande ingrepen houden voor beschermde essentiële vliegroutes van vleermuizen dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

4.6 Resultaten en toetsing overige beschermde soorten

Tijdens het aanvullend onderzoek is het plangebied en directe omgeving intensief met warmtebeeldcamera's afgezocht op de aanwezigheid van steenmarters of overige beschermde soorten. Er zijn in het plangebied geen steenmarters of overige beschermde diersoorten aangetroffen. De geplande ingrepen houden voor de overige beschermde soorten en functies dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

5

CONCLUSIES & AANBEVELINGEN

EcoMilieu Advies heeft in opdracht van woonstichting Vechthorst, in het kader van de natuurwetgeving, aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd ten aanzien van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden op locatie Pastoriestraat 8 te Dalfsen, provincie Overijssel. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd vanwege de potentie van het plangebied voor beschermde functies van de gierzwaluw, huismus, huiszwaluw en vleermuizen. Het plangebied ligt in het zuidelijke deel van de bebouwde kom van Dalfsen. Het onderzoeksgebied betreft een gebouw van bouwjaar 1963, fietsenhok, parkeerplaatsen, beukenhaag, bosschage, braak liggend terrein en overig grijs en groen. Op de braakliggende percelen heeft in het verleden al sloop plaatsgevonden. Gepland staat alle bouwwerken te slopen en waar nodig omliggend grijs en groen te verwijderen, teneinde nieuwbouw te realiseren. De daaruit voortvloeiende ingrepen zijn het amoveren van de opstallen, verwijderen omliggend grijs en groen, vlaktrekken van de gronden en het nieuwbouwen. Op dit moment is nog niet duidelijk of, en zo ja waar, er bomen gekapt gaan worden. Dit aanvullend onderzoek is uitgevoerd om eventuele overtredingen van de Wnb te voorkomen en te voldoen aan de zorgplicht Wnb.

Het aanvullend vleermuisonderzoek is uitgevoerd om de volgende onderzoeksvragen te beantwoorden:

- Zijn er beschermde functies van de gierzwaluw, huismus, huiszwaluw en vleermuizen in het plangebied?
- Zijn de mogelijke negatieve effecten van de geplande ingrepen daarmee een overtreding van de Wnb en kunnen mogelijk negatieve effecten worden voorkomen middels mitigerende of compenserende maatregelen?

5.1 Conclusies en aanbevelingen Soortbescherming Wnb

Uit de effectentoetsing Soortbescherming Wet natuurbescherming van de onderzoeksresultaten, wordt geconcludeerd dat in het plangebied beschermde functies van de gierzwaluw, huismus, huiszwaluw en vleermuizen redelijkerwijs uitgesloten zijn. Er zijn tevens geen overige beschermde soorten of functies aangetroffen. Negatieve effecten op de essentiële leefomgeving, vaste voortplantingsplaatsen, vaste rustplaatsen of de staat van instandhouding van populaties gierzwaluw, huismus, huiszwaluw en vleermuizen lokaal en regionaal, zijn daarmee redelijkerwijs uit te sluiten. De geplande ingrepen houden voor deze soorten dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen Wnb in.

Wettelijk kader Wet natuurbescherming: Hoofdstuk 3. Soorten

§3.2. Beschermingsregime soorten Habitatsrichtlijn. Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatsrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatsrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

§3.3. Beschermingsregime andere soorten. Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Wettelijk kader Wet natuurbescherming: Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

§1.3. Beschermingsmaatregelen algemeen. Artikel 1.11. (Zorgplicht)

Voor de Nederlandse soort- en gebiedsbescherming gelden tevens de algemene beschermingsmaatregelen van Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Barataud, M., 2015. Acoustic Ecology of European Bats. Biotope Museum national d'Histoire naturelle, Paris, France.
- BIJ12 Gegevensautoriteit, Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2021. Het protocol voor vleermuisinventarisaties.
- Gegevensautoriteit BIJ12, Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw 1.0.
- Gegevensautoriteit BIJ12, Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2017. Kennisdocument Huismus 1.0.
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill, 2011. Vleermuizen, alle soorten vleermuizen van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion Natuur i.s.m. Zoogdiervereniging.
- Gerritsen, R. (2021). Quicksan Natuurtoets Pastoriestraat 8 Dalfsen; Oriëntatie in het kader van de natuurwetgeving. Rapport EM210428. EcoMilieu Advies, Daarle.
- Russ, J., 2021. Bat Calls of Britain and Europe. A guide to species identification. Pelagic Publishing, Exeter, United Kingdom.
- Skiba, R. 2009. Europäische Fledermause. 2nd edition. Neue Brehm Bücherei 648, Westarp Wissenschaften, Hohenwarsleben, Germany.

Geraadpleegde websites:

- BIJ12 (www.ndff-ecogrid.nl).
- Zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl).
- Wetten.Overheid (<https://wetten.overheid.nl>).

